

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Lvcæ Pinelli Societatis Iesv Theologi, De Virtute Sev
Energia, & admirandis Sacrosanctæ Missæ effectibus,
Libri Duo**

Pinelli, Luca

Coloniæ, Anno M.D.CVIII.

V. Quid interim faciendum sit, dum sacru[m] Missæ Sacrificium celebratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46295](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46295)

præ cæteris maiorem mereri castigatorem.

Demum etiam necesse est, vt ad Missam tribus illis virtutibus Theologicis instructus accedas, Fide videlicet, Spe, & Charitate. Fide quidem, qua credas id, quod in Missa honoratur ac adoratur, esse Christum Deum & hominem, secundum veram & realem eius præsentiam. Spe, qua firmiter cõfidas, te à Deo, tanquam amantiſſimo Patre, certò obtenturum, quicquid vel pro te, vel pro alijs postulaueris. Cum Charitate demum ideo maximè adſistere Missæ opus est, quòd in ea Passio nobis Dominica, quæ beneficium summum & sacrificiũ amoris fuit, repræsentatur.

*Quid interim faciendum sit, dum sacrum
Missæ Sacrificium celebratur.*

C A P. V.

Missam flexis ambobus genibus audire conuenientissimum est, propterea quòd in conspectu versaris eius, cui præcepit Pater cælestis, vt omne genu flectatur, cælestium, terrestrium & infernorum. Ante omnia verò necessaria est

est attentio, vtpote qua non solum præcepto de audienda attentè Missa satisfacimus, verùm etiã disponimur ad maiores ex ea fructus referendos. Sanè si nihil aliud sit, quod excitare nos ad attentionem valeat, vel vnica ista causa sufficiet, quia nimirum scimus, tantò vnumquemq; Deo esse gratiorem, quantò maiorem ad audiendam Missam affert attentionem. Hæc, inquam, sola causa extimulare nos debebat, vt Sacerdoti, *Sursum corda*, dicenti; cum veritate, *Habemus ad Dominum*, respondere possimus. Iam verò quàm difficile sit, dū res diuina agitur, ita animum mentemque continere, vt nusquam diuagetur, vnusquisq; in se ipso facilè deprehendit. Et quamuis, si id fiat contra meam voluntatem, peccatum dici non possit; multis tamen interim bonis spiritualibus nos priuat, quæ certò consequeremur, si debita cum attentione diuino huic Sacrificio adfisteremus. Modus igitur inueniendus aliquis est, quo mentem cum Missa, veluti vinculo quodam ita constringamus, vt ab illa euagari longius nequaquam possit.

Eiusmodi verò vinculum, pia aliqua erit mysteriorum, quæ in Missa tractantur, consideratio siue meditatio, circa quam occupatus animus, ad diuersa & à Missa aliena rapi nō possit. Exemplum eius rei appositissimum commemorat Henric. instit. inquisit. de duobus fratribus, quorū alter erat Clericus sciolus, ex eorum videlicet numero, qui nihil non scire videntur; alter verò laicus & idiota, sed Missæ studiosissimus. Querenti ergo die quadam Clerico à fratre suo quid didicisset, & quibus rebus tēpus tereret? Respondit laicus: Ego tres literas didici, quas singulis diebus, maximè verò cū Missam audio, contemplan atq; considero: quarum prima nigra est, altera rubra, tertia verò alba seu candida. Clerico hæc non intelligenti, ideoque horum verborum sensum indaganti, per nigram literam (respondit laicus) intelligo considerationem meorum peccatorum, quæ dolorem & confusionem mihi in animo excitat, dum eum me offendisse video, quem supra omnia amare cōueniebat, quippe à quo tot tantaq; recepi, & nunc indies quoq; recipio

recipio beneficia. Rubra litera, cōfideratio est Passionis & Sanguinis à Christo meæ redemptionis causa effusi; hæc in me generat commiserationem, dum Christum Filium Dei pro ijs, qui ipsum offenderunt, grauissima tormenta sustinuisse cogito. Litera demum alba seu candida, cælestium beneficiorum considerationem significat, quæ consolationem mihi affert, cū ad cælestia gaudia & beatam æternam Dei fruitionem creatū me esse intelligo. His tribus cōsiderationib⁹ homo deuotissimus toto Missæ tēpore ita occupatū animum suū tenere solebat, vt nunquam non fructus ex ea vberrimos reportaret.

Vt ergo nos quoque aliquid habeamus, quo mentē, dum diuino huic astamus Sacrificio, exerceamus, operæ præmium mihi visum fuit, ex Missa pias aliquas considerationes, contemplationesque decerptas, tanquam spiritualia quædam animi pabula proponere, quibus intenta mens ad res vanas & friuolas non distrahatur, suoque cū damno maximo cogitationibus implicetur parum honestis.

1. Primò

1. Primò igitur, dum recitatur *Confiteor*, ad animum humanæ naturæ miseriam ac calamitatem reuocabis, in quâ ex Adami primæui Parentis lapsu est præcipitata. Super peccatis tuis dolens, veniam à Deo supplex exposces, eique gratias ages, quòd tempus & occasionem tibi de ijsdem poenitendi concesserit multis denegatum, qui nunc pridem in Inferno ob peccata tuismultò leuiora miseris modis excruciantur.
2. Quando legitur *Introitus*, vehementem illam & ardentem Patrum in Limbo expectationem considerabis, qua Christi Saluatoris aduentû in hunc mundum tam flagrantibus votis expetierunt; orabis quoq; Deum, vt animam tuâ saluare dignetur, doceatq; te ingens illud beneficium cognoscere, quo nasci tibi concessit in gremio S. Matris Ecclesiæ, in qua sola salus, & extra quam nulla salus, sed mera perditio.
3. Quando dicitur *Kyrie eleison*, quod idem est atque, Domine miserere, cogitabis tam peccatorum remissionem, quàm animæ salutem misericordia Dei obtineri, quam non inflatis ac fastu turgidis,

turgidis, sed humilibus cōcedit ac mansuetis. Ideoque à Domino IESV humilitatem flagitabis, quo dignus efficiaris misericordia diuina; humanæ quoque naturæ imbecillitatem ponderabis, quæ cum vulneribus sibi per peccatum inflictis mederi ex se nō possit, ad Patrem cœlestem clamat: *Kyrie eleison*, id est, Domine adiuua nos tua misericordia.

4. Quando legitur *Gloria in excelsis Deo*, cantio illa videlicet nocte Natiuitatis Dominicæ ab ipsis Angelis decantata, ob oculos tibi propones Filium Dei, qui descendit de cælo, & propter tuam salutem in vili stabulo natus est. Gratias illi ages toto pectore, rogabisque, ne irritus tibi illius sit aduētus; sed in tota hac peregrinatione dux tibi esse velit, & protector.

5. Quando dicitur *Dominus vobiscum*, salutationis Angelicæ recordaberis, qua Mariam Virginem Archangelus salutauit, dicens: *Aue gratia plena, Dominus tecum*, qua nulla maior in hac vita dari potest benedictio. Anima enim, cum qua est Dominus, omni felicitate repleta est. Ora igitur Dominum, vt tecum

cum

cum quoque esse, ac omni vitæ tempore manere velit.

6. Quando leguntur *Orationes*, siue *Collectæ*, quibus quasi legationis suæ munere Sacerdos perfungitur, spiritualia bona à Deo nomine totius Ecclesiæ, omniumq; Christianorum flagitando, Deum orabis, vt eorundem te quoque participem efficiat.

7. Quando legitur *Epistola*, animo tuo perpendes, quâ tum laboris susceperint Prophetæ, Apostoli, alijq; Christi discipuli, qui *Epistolas* istas conscripserunt, vt Iudæos ad Christi cognitionem perducerent, quem quia pro Messia suo acceptare noluerunt, à Deo quoque ipsi sunt derelicti. Hunc tu ora, ne te quoque, quemadmodum Iudæos, derelinquat.

8. Quando *Liber* transportatur ad alteram Altaris partem, considerabis, quomodo Iudæis ob cordis duritiem Christum acceptare nolentibus, doctrina Evangelij, quæ viam pandit æternæ salutis, translata fuerit ad Gentiles.

9. Quando legitur *Euangelium*, Christum imaginaberis tibi prædicantem, viamq;

viamq; commonstrantem ad æternā salutem. Ei igitur gratias ages, & cum deuotione Euangeliū auscultabis, rogando Deum, vt gratiam tibi concedat, ea, quæ audieris ac didiceris, exequendi, cū ad consequendam vitam æternam non sufficiat audire verbum Dei, nisi etiam id ipsum custodiatur, id est, in effectum deducatur.

10. Quando recitatur *Credo*, siue *Symbolum* ac Sūma nostræ fidei, Primò studium, laborem, ac zelum Apostolorum in Euangelio per vniuersum Mundum prædicando considerabis, pro cuius confessione vitam etiam ac sanguinem suum effundere non dubitârunt. Secundò tecum perpendes, quanti Reges, Imperatores, ac Philosophi, Christi doctrinam fuerint complexi. Tertio demum Martyrum constantiam ad animū reuocabis, quorum infinita multitudo tam fœminini, quàm masculini sexus, gloriosè mortem oppetendo, fidem Christianam est professa.

11. Sacerdote secundo populū his verbis, *Dominus vobiscum*, salutante, tecum expendes, quomodo, mediāte prædicatione

tione

tionem Apostolorum, Christus Gentilibus annuntiatus, ab ijsque per lumen gratiæ cognitus, summa alacritate fuerit receptus.

12. Sacerdote *Hostiam & Calicem* offerente, contemplaberis feruentem illam & amoris plenam oblationem, qua nostræ prouocandæ salutis causa, Christus Dominus æterno suo Patri obtulit amarum illum Passionis calicem pro nobis bibere, & ignominiosam mortem crucis sustinere. Hic te quoque Deo offeres, paratum quoduis pro nomine eius supplicium perpeti.

13. Dicente Sacerdote. *Orate Fratres*, Christus tibi in mentem veniat, orans in horto, cum scilicet aliquoties Discipulos inueniens dormientes, dixit; *Vigilate, & orate, vt non intretis in tentationem*. Hic mentem ad Deum eleuabis, orando, vt Missa hæc illi accepta sit, & animæ tuæ fructuosa.

14. Sacerdote recitante *Secretus*, veniat tibi in mentem eius temporis, ex quo non amplius palam ambulauit Dominus inter Iudæos, sed eorum sese iræ ac furori nonnunquam subduxit, quia
hora

hora eius nondum venerat. Hic orabis illum, ne à te quoq; se propter peccata tua seiungat aut occultet.

15. Cùm dicitur *Prefatio*, recordaberis introitus Christi, quo in die Palmarum intrauit in Ierusalem, cunctis acclamantibus: *Benedictus, qui venit in nomine Domini, Osanna in excelsis*. Hic tu eum orabis, vt per gratiam quoq; suam dignetur intrare in te, & ne denuo expellas, quemadmodum Iudæi expulerunt eum, ad crucifigendum.

16. Inchoato Canone *Te igitur*, in quo, tanquam secretò, cum Deo Sacerdos loquitur, ea tecum animo peruolues, quæ in horto inter Christum & æternum Patrem transacta sunt, simulq; anniteris afflictum Christum, bona opera faciendo, non verò cum Apostolis dormiendo, pro tua quoq; virili consolari.

17. Dum *Cruces* formari subinde vides, in mentem tibi veniat duræ crucis illius lignæ, quæ parata fuit ad mortem Saluatoris mundi: cogita quàm patienter eam Dominus, liuidis suis humeris impositam, ad montem Caluarie portauerit, vbi manibus pedibusq; perfossis,

fossis, clavis illi crudeliter est affixus. Roga Dominum, vt robur tibi ac fortitudinem concedat, quò tu quoq; cum amore ac patientia crucem tuam portare valeas.

18. Dum *Hostia sacra & Calix* eleuatur, fingete videre Christum Dominum ià cruci affixum, exaltari non sine copiosa sanguinis effusione, qui ex sanctis eius vulneribus vbertim dimanabat. Hic æterno Patri offeres *Filium* obedientissimum, ad Mundi vniuersi salutem.

19. Quando Sacerdos *Hostiam & Calicē* super *Corporali* reponit, cogita, quomodo Christus, postquã expirauit, de cruce fuerit depositus, corpusq; eius, sindone munda inuolutum, sepulcro impositū. Tu quoque sacro illius sepulcro quære adfistere, non tanquam vnus ex Custodibus à Pilato ordinatis; sed tanquam vnus ex diligentibus Christum, vt Maria Magdalena.

20. Post *Consecrationem* maiori cū deuotione ei, quæ superest, Missę parti adfistendum est: Dominum enim Maiestatis præsentem esse, eiq; multos adesse *Angelos* cogitabis, qui sacrum Altare
cin-

cinge
secra
21. C
temp
cro in
quieu
scenc
uit. H
poter
dare,
tur, a
22. C
cutiē
boni
reuo
verò
suor
quoc
pecca
23.
cogi
post
Chr
rint.
eius
vt c
resu

cingentes, Regem suum in Hostia & cōsecrato vino adorant.

21. Quando dicitur secundò *Memento*, temporis illius, reminisceris, quo sepulcro impositū Corpus Domini nostri requieuit, anima vero eius ad Limbū descendens, Patres inibi detentos liberauit. Hic precibus tuis Christo Domino poteris animas in Purgatorio commendare, vt eas à pœnis, quibus excruciantur, absoluat.

22. Quando Sacerdos, pectus suū percutiēs, dicit: *Nobis quoque peccatoribus*, bodi Latronis conuersionem ad animū reuocabis, qui se peccatorem, Christum verò innocentem confessus, peccatorū suorum impetrauit remissionem. Tu quoque dices: *Deus propitius esto mihi peccatori.*

23. Dum recitatur *Oratio Dominica*, cogitabis, quàm assiduè & ardenter Apostoli, item sanctæ illæ Mariæ, iacente Christo in sepulcro, precibus incubuerint, quamque cupidè Resurrectionem eius expectauerint. Tu quoque eum ora, vt cum augmento gratiæ in corde tuo resuscitetur.

24. Dicen-

24. Dicente Sacerdote: *Pax Domini sit semper vobiscum*, ob oculos tibi pones Christum Dominum resuscitatum iam ac gloriosum, quando scilicet sanctissime Matri, Marię Magdalene, & Apostolis apparuit, gaudiũ omnibus & pacem annuntiando.

25. Quando *Hostia* in tres partes frangitur, Ecclesiam quoq; in tres diuisam esse partes considerabis; quarum prima dicitur Ecclesia triũphans in cælo, estq; Beatorum; altera militans in terra Ecclesia dicitur, quę congregationem fidelium in hac vita complectitur; tertia deniq; Ecclesia purgans, siue patiens in Purgatorio appellatur, estq; animarum quę in altera vita Purgatorij ignib. expurgantur. Tu quoq; Dominum ora, vt in hac vita te purget, quò possis in altera triumphare.

26. Quando dicitur *Agnus Dei*, recordaberis Dominum esse Agnum illum immaculatum, in quem digito Ioannes Baptista commonstrauit, qui vniuersi Mundi peccata in humeros suos recepit, vt passione sua ac morte deleteret.

27. Com-

27.

nis

men

per

con

tua

pare

sic

liud

rio

& ea

vnir

28.

Alta

pote

min

nos

Mun

uert

29.

vobis

etfi

seip

Sacr

man

tion

30.

LIB. SECVNDVS. 313

27. Communicante Sacerdote, vnionis Christi cum sponfa sua Ecclesia in mentem tibi veniat; Itemque eius, qua per gratiam animabus nostris vnitur ac conciliatur. Hinc eum orabis, vt anima tua prius à corpore, quam ipse à te separetur. Deinde quoque tu spiritualiter sic communicare poteris, quòd nihil aliud est, quam cordis affectu & desiderio sacram Communionem percipere, & ea mediante, Christo Domino nostro vniri.

28. Quando *Liber* ad alteram denuo Altaris partem transfertur, considerare poteris fore aliquando, vt Christus Dominus mundum iudicaturus è cœlo ad nos reuertatur, vel vt Iudæi sub finem Mundi Euangelium recipiant ac conuertantur.

29. Quando tertio dicitur: *Dominus vobiscum*, cogitabis, Christum Dominum, etsi quidem ad cœlos ascenderit, tamen seipsum quoque nobis hîc in sanctissimo Sacramento reliquisse, ac nobiscum mansurum vsque ad seculi consummationem.

30. In vltimis *Orationibus*, seu *Collectis*,

○

lectis,

lectis, vnà cum Ecclesia, Sanctissimæ Trinitati, cùm de acceptis beneficijs gratias ages; tum verò maximè, quòd ea die Missam tibi audire concessum fuerit.

31. Quando vltimò dicitur: *Dominus vobiscum*, vltimam illam tubam considerabis, qua cuncti ad tribunal Christi citabimur, quando scilicet venturus est ceu Iudex, omnes cum zelo & iustitia, citra appellationem vltioris sententię iudicaturus.

32. Quando dicitur: *Ite, Missa est*, in mentem tibi veniat asperum illud verbum: *Ite maledicti*, quod impijs dicitur ac damnatis: Item illud: *Venite benedicti*, quod dicitur Electis.

33. Quando datur *Benedictio*, Dominum orabis, vt te quoque nunc benedicat, quòd bona opera cū sanctissimi huius Sacrificij valore coniungendo, in illa Iudicij die æternam vitam consequi merearis.

34. Quando demum dicitur: *In principio erat Verbum*, æterni ac cęlestis Patris amorem in memoriam reuocabis, qui sic dilexit mundum, vt *Filium suum vni-*
genitum

genitum daret, vt qui credunt in ipsum,
non pereant, sed habeant vitam aeternam.
Amen.

Quid finita Missa faciendum sit.

CAP. VI.

Missa finita, non confestim est abe-
undum, sed agenda sunt gratia
Deo de omnib⁹ acceptis beneficijs, Ma-
ximè verò, quòd ea die S. Missæ Sacrifi-
cio adfistere tibi concesserit. Deinde o-
rabis, vt si quos defectus in audienda
Missa admiseris, ignoscat, cum propofi-
to, eosdem in futurum emendandi, ma-
ximè si fabulatus fueris, aut conijciendo
oculos in alios, mentis distractioni an-
sam præbueris. Tertio demum orabis,
vt beneficio eius Missæ, te per illam diem,
& totum reliquæ vitæ tempus, ad nomi-
nis sui gloriam, ab omnibus peccatis ac
periculis tam animæ, quam corporis
præseruet.

Aliud porrò hîc mihi Exercitij spiri-
tualis genus proponere operæ pretium
videtur, quod non minus Deo gratum,
quam animæ fructuosum fore confido.
Consistit autem illud in septem virtu-